

MAI XUÂN

Xử lý ra hoa - đậu trái - nuôi trái

CAM-QUÍT-CHANH-BUỔI

Đặc tính ra hoa tự nhiên của Cam-Quít-Chanh-Bưởi ở phía Nam là sau một thời gian khô hạn, khi gặp mưa hoặc nước tưới thì cây sẽ ra đợt mới đồng thời với nụ hoa. Dựa vào đặc tính này, biện pháp giúp cây có múi ra hoa thông thường là xiết nước tạo khô hạn kết hợp phun thuốc **RA HOA C.A.T + F.Bo-Bột Ra Hoa**. Kỹ thuật cụ thể gồm 4 giai đoạn như sau:

A. GIAI ĐOẠN SAU THU HOẠCH: Có 3 công việc nhà vườn cần làm:

1. Bón phân phục hồi và tưới nước:

Bón liền khoảng 200 g Urê + 100 g DAP (hoặc AT1) + 10 kg phân chuồng hoai + 0,5 kg vôi / cây 4-5 tuổi và tưới nước đều đặn cho cây.

2. Tỉa cành & vệ sinh vườn:

Cắt tỉa đoạn cành đã mang trái (khoảng 10-15 cm), cành già, cành sâu bệnh, cành nằm bên trong tán. Quét vôi hay Bordeaux dưới gốc, phun thuốc phòng trừ sâu bệnh.

3. Phun trên lá:

Pha 15 ml **NUTRIMIX** + 35 ml **DUỠNG LÁ** / 8 lít, phun sương đều tán cây 2-3 lần (7 ngày/lần) giúp cây phục hồi nhanh, phát triển tốt, chuẩn bị sức ra hoa.

↳ **Chú ý:** Tưới nước cho cây vừa phải, nếu quá nhiều cây sẽ ra đợt non, làm ảnh hưởng đến việc xử lý ra hoa vụ tiếp (hoa sẽ ra muộn hơn) => Muốn cho trái trĩu thì sau thu hoạch chỉ bón gốc Urê là chính, tưới nước đều đặn và phun **DUỠNG LÁ** nhiều hơn 2-3 lần nữa cho bộ lá tươi tốt thêm vài tháng rồi mới bón phân đón ra hoa - phun **F.Bo-Bột Ra Hoa** và xử lý ra hoa.

B. XỬ LÝ RA HOA:

1. KỸ THUẬT XỬ LÝ RA HOA CƠ BẢN: Cần làm 3 bước sau:

Bước 1: Bón phân đón ra hoa, tạo mầm hoa

Trước khi ra hoa 4-5 tuần, bón khoảng 300 g DAP + 50 KCl (hoặc 500 g AT2) / cây 4-5 tuổi và pha 15 g **F.Bo-Bột Ra Hoa** / 8 lít phun 2 lần (4-5 ngày / lần) giúp cây phân hoá mầm hoa tốt. Có thể thay **F.Bo-Bột Ra Hoa** bằng **Food-MX2 (5-50-5+0,5B)** ở giai đoạn tạo mầm hoa và thúc ra hoa sau này.

Bước 2: Bắt cây cảm ứng ra hoa. Tạo khô hạn:

Xiết nước (ngưng tưới & rút nước mương) cho cây khoảng 2-4 tuần cho đến khi cây vừa "xào lá" (lá hơi héo vào buổi chiều nhưng sáng mai không tưới lại hoàn toàn) thì tưới nước đầm lại 3 ngày liền, ngày tưới 2 lần. Ngày thứ 4 thì tưới mỗi ngày 1 lần. (Trong mùa mưa, nếu có thể nên dùng màng nylon phủ quanh gốc để ngăn cản nước mưa, tạo khô hạn cho cây).

Bước 3: Phun thuốc thúc ra hoa đồng loạt

Sau khi tưới nước lại 2-3 ngày, bộ lá tươi lại, pha 35 ml **RA HOA C.A.T** (loại chuyên dùng cho **CAM-QUÍT-CHANH-BUỔI**) + 15 g **F.Bo-Bột Ra Hoa** / 8 lít phun sương đều cả 2 mặt lá 2 lần (5 ngày/lần) thúc ra hoa đồng loạt.

⇒ Khoảng 7-10 ngày sau lần tưới đầu cây sẽ ra đợt non và hoa, lúc này ngày tưới ngày nghỉ.

↳ **Chú ý:** Việc xiết nước và tưới nước trong thực tế, trời đã xiết nước vào mùa nắng và tưới nước lại bằng những cơn mưa đầu mùa (nhất là ở Đông Nam bộ và đa số ở miền Tây). Khi mưa xuống cây thường ra hoa. Vì vậy để cây ra hoa tốt hơn, trái sau này ít rụng và dễ nuôi hơn thì khi vừa có mưa

đầu mùa bón phân đón ra hoa liền và phun thuốc **RA HOA C.A.T + F.Bo-Bột Ra Hoa** ngay cho cây. Nếu mưa ít, phải tưới đậm thêm cho đủ nước để cây ra đọt và hoa. Đối với các vườn hay ra nhiều đọt lá và hoa, nhất là bưởi, cam dây... nhà vườn nên phun thuốc cho cây theo từng đọt ra hoa và nên gom lại 2-3 đọt tập trung để dễ xử lý ra hoa-nuôi trái cho đạt hiệu quả cao.

II. XỬ LÝ RA HOA NGHỊCH VỤ:

1. CAM-QUÍT:

Làm cam-quít trái vụ có 2 cách như sau:

a. Cách 1: (Để được thu hoạch vào tháng giêng, tháng 2 - Ất Dậu)

- Sau khi thu hoạch chăm sóc như mục A (mục sau thu hoạch), rồi tiếp tục tưới nước cho đến cuối tháng 2-Giáp Thân đối với cam già (cây có thể có ít bông, nếu được nên lật bỏ) nhưng cam tơ chỉ tưới tới 15 mà thôi. Cây được bón phân đón ra hoa vào khoảng 25 tháng 2 (nhuận) -Giáp Thân (đối với cây già) và khoảng mồng 10 tháng 2 (nhuận) - Giáp Thân (đối với cây tơ).
- Sau bón phân đón ra hoa khoảng 1 tuần thì ngưng tưới nước.
- Đầu tháng 4-Giáp Thân khi có bắt đầu mưa, tưới đầm luôn (tưới liên tục 3-4 ngày). Nếu mưa ít, khi cây "xào lá" rồi thì tưới nước đầm như trên.
- Đồng thời, khi tưới được 2-3 ngày, lá đã tưới lại, pha 35 ml **RA HOA C.A.T** + 15g **F.Bo-Bột Ra Hoa** / 8 lít phun sương đều cả 2 mặt lá 2 lần (5 ngày/lần) thúc ra hoa đồng loạt. Trong mùa mưa chỉ cần 3 giờ đồng hồ không gặp mưa là thuốc đã thấm gần hết vào cây.

⇒ Khoảng 7-10 ngày sau lần tưới đầu cây sẽ ra đọt non và hoa, lúc này ngày tưới ngày nghỉ.

↳ **Chú ý:** Đối với Quít Tiểu hay Quít Đường muốn ra hoa theo ý muốn thì cũng làm như trên, chỉ khác ở thời điểm tưới nước. Muốn bán trái vào dịp Noel thì bắt đầu tưới lại từ khoảng 25 tháng 2 dl và muốn bán trái vào dịp Tết Nguyên Đán thì tưới lại từ 30 tháng 2 (nhuận) - Giáp Thân.

b. Cách 2: (Để được thu hoạch vào tháng giêng đến tháng 3-4 Ất Dậu hay vào Tết Đoan Ngọ, nhất là đối với Cam Soàn)

- Khi cây ra hoa chính vụ, chờ cho cây ra hoa được hơn 50%, bón cho mỗi cây khoảng 100 g Urê (cây 2-3 năm tuổi), rải phân đều mặt luống, sau đó tưới nước cho phân tan và ngấm dần xuống đất. Sau khi tưới 3 ngày thì cắt nước (ngưng tưới), sau khi cắt nước khoảng 1 tuần lễ, hoa bắt đầu rụng, 2 tuần sau hoa rụng gần hết (chỉ còn khoảng 10%). Số hoa còn lại sẽ tiếp tục đậu trái, chờ khi lớn bằng ngón tay cái thì lật bỏ hết, rồi chăm sóc và tưới nước như giai đoạn sau thu hoạch (mục A).
- Muốn thu hoạch vào khoảng tháng giêng-Ất Dậu thì đến khoảng đầu tháng 4-Giáp Thân, thì bón thêm 1 đọt phân đón ra hoa phụ: 100 g 20:20:15 hoặc 100 g AT2 rồi tiến hành xử lý ra hoa như **cách 1** (xiết nước và phun thuốc **RA HOA C.A.T + F.Bo-Bột Ra Hoa**).
- Muốn có trái vào Tết Đoan Ngọ cũng làm cho hoa rụng bớt rồi lật bỏ hết trái trễ hơn vào tháng 7 Giáp Thân (không còn để sót), cuối tháng 7 bón phân đón ra hoa và phun thuốc. Đầu tháng 8-Giáp Thân, thường có hạn bà chằng, thì xiết nước cho cây. Khoảng 14, rằm Trung thu thường hay có mưa, cây sẽ ra đọt non, ra hoa rộ (nên tưới thêm nếu mưa không đủ độ).

↳ **Chú ý:** Cây tơ cần xử lý ra hoa trái vụ ngay lần ra hoa đầu tiên sẽ dễ thành hơn.

2. BƯỞI:

- Do Bưởi ra hoa cũng cần thời gian khô hạn để phân hóa mầm hoa, vì vậy ở các vườn quản lý được nước thì có thể tạo sự khô hạn và phun thuốc **RA HOA C.A.T + F.Bo-Bột Ra Hoa** để Bưởi ra hoa đồng loạt. Thời gian xiết nước - phun thuốc khoảng 20-30 ngày vào tháng 4-Giáp Thân (thu trái vào gần Tết Nguyên đán-vụ thuận) hoặc xiết nước - phun thuốc vào tháng 11-12-Quý Mùi (thu trái vào Trung thu Giáp Thân -vụ nghịch).
- **Có 1 cách làm mới để bán trái vào tháng 4-5 Ất Dậu như sau:**
- + Đối với những cây đã được lật bỏ hoa-trái, khoảng tháng 8-Giáp Thân tiến hành bón phân đón ra hoa cho cây (lượng bón khoảng 500 g DAP + 500 g 20:20:15 và phun ngay trên lá thuốc **RA HOA C.A.T + F.Bo-Bột Ra Hoa** 2 lần, 5 ngày / lần), tưới nước cho phân tan. Khoảng 1 tuần sau cắt những

cành già (có độ lớn cỡ ngón tay). Đồng thời ngưng tưới nước cho cây, nếu gặp trời mưa thì vẫn không bị ảnh hưởng lớn. Sau khi cắt cành khoảng 20-25 ngày, cây đâm đợt mới và ra hoa. Khi cây vừa nhú đợt non, phun hỗ trợ thêm 1 lần thuốc **RA HOA C.A.T + F.Bo-Bột Ra Hoa**.

3. CHANH:

Muốn chanh có trái nghịch (tháng 1-4 dl) thì cho ra hoa tháng 9-10 dl, làm các bước sau:

- Giữ cho cây chanh phát triển tươi tốt và ít bị sâu bệnh phá hoại bằng cách phun định kỳ thuốc **DƯỠNG LÁ** (35 ml / 8 lít) + thuốc trừ sâu lá như: Sherbush, Fenbis...
- Rải 100-150 g 16.16.8 + 40 g KCl cho 1 gốc 3 tuổi và dùng cây chổi nhánh chanh lên.
- Khoảng tháng 7-8 dl, pha 800 g Urê / 8 lít phun ướt cả lá và cây sẽ làm cho lá chanh bị cháy và rụng xuống (khoảng 50 %). Đồng thời, giữ mặt đất khô ráo, ngưng tưới và tưới đẫm lại sau 15 ngày. Muốn có trái trễ hơn thì làm rụng lá trễ hơn.
- Để thúc chanh ra hoa tốt khi chanh vừa nhú cành lá mới, ta hỗ trợ thêm thuốc **RA HOA C.A.T** (35 ml / 8 lít tức khoảng 2 nắp lưng) + **F.Bo-Bột Ra Hoa** (15 g / 8 lít), phun sương 1 lần.
- Phun xong rút cây chổi cành ra để cây tiếp tục ra hoa thêm.

C. ĐẬU TRÁI & HẠN CHẾ RỤNG TRÁI NON:

Cây có múi ra hoa nhiều, nhưng tỷ lệ đậu trái thường trên dưới 10% tổng số hoa. Muốn thụ phấn tốt, hoa đậu nhiều phải chăm sóc cây cho sung sức và phun thuốc hỗ trợ ra hoa (cần nhất là **Bo**, có trong **F.Bo-Bột Ra Hoa**, **Food-MX2**, **RA HOA C.A.T**, **ĐẬU TRÁI C.A.T** giúp cuống hoa, trái dai & mập).

1. Tăng đậu trái và hạn chế rụng trái non:

- Để tăng đậu trái và hạn chế rụng trái non pha 35 ml **ĐẬU TRÁI C.A.T** / 8 lít phun sương cho cây khi nụ hoa đầu tiên vừa xuất hiện và khi trái bằng hột sen. **Chú ý:** hoa đã đang nở rộ thì hạn chế phun thuốc cho cây và tưới nước giữ ẩm thường xuyên cho cây.

2. Chống hiện tượng rụng trái quá nhiều:

Có 2 đợt rụng trái sinh lý trên cây có múi:

- Đợt rụng lần thứ nhất, thường xuất hiện khi trái còn nhỏ, bằng ngón tay cái, tức khoảng 1 tháng sau đậu. Đặc trưng của đợt rụng trái này là trái mang theo cả cuống.
- Đợt rụng thứ 2 khi có đường kính trái khoảng 3-4 cm, đặc trưng là trái rụng không cuống.
- ⇒ Hiện tượng rụng trái trên cây có múi gần như là tất yếu. Biện pháp kỹ thuật quan trọng là bón thúc, bón thúc dưới gốc (khoảng 100-200 g 20.20.15 / cây) và phun bổ sung kịp thời trên lá để nuôi trái và hạn chế rụng (pha 35 ml **ĐẬU TRÁI C.A.T** + 35 ml **DƯỠNG TRÁI** phun sương đều tán cây khi thấy có hiện tượng rụng trên).
- ↳ **Chú ý:** Hiện tượng khi gặp mưa nhiều, trái bị vàng, rụng nhiều phần lớn là do cây nhiều trái, thiếu dinh dưỡng lại bị "sốc nước" => cách khắc phục: tưới nước thường xuyên, bón phân gốc đầy đủ và phun ngay thuốc **ĐẬU TRÁI C.A.T + DƯỠNG TRÁI** ngăn chặn trái rụng ào ạt.
- Còn lý do bộ rễ bị nghẹt hay bị tuyến trùng, rệp phá hoại thì phải tưới thuốc Vimoca, Furadan, Nokapd ... cộng với thuốc Bột Tốt Rễ -**F.Bo** vào vùng rễ cho cây. Nếu cây bị xì mủ thì phải phun Fungal ngay để chữa trị cho cây.

D. NUÔI TRÁI:

1. Tỉa & bao trái:

- Mục đích là cho trái to, sáng đẹp, cao cấp và bán được giá cao. Bao trái nhằm bảo vệ trái không bị da cám do nhện gây nên, không bị ngài, ruồi hay bọ xít chích trái. Bao trái còn chống trái cam bị nám, trái bưởi bị nổi u, xì mủ. **Cách làm:** Sau giai đoạn rụng sinh lý (khoảng 45 ngày sau đậu), tỉa trái đeo xong phun thuốc diệt trứng, sâu, nấm có sẵn trên trái. Một ngày sau dùng túi chuyên dùng

MAI XUÂN (loại (16x20) cm dùng bao cam, loại (30x40) cm dùng bao bưởi) bao trái lại, xiết chặt miệng bao

⇒ Nếu bao trái thì đỡ tiền thuốc sâu bệnh.

2. Thời kỳ trái nhỏ đến 4-5 tháng:

- **Bón phân:** 200g NPK 20.20.15 (hoặc AT3) / cây, 1 tháng/lần và tưới nước đều đặn.
- **Phun trên lá:** pha 35 ml **DƯỠNG TRÁI** + 15 g **Food-MX4 (10-0-35+3Ca)** / 8 lít, phun sương đều tán cây, 15 ngày/1 lần để nuôi trái, hạn chế hiện tượng rụng trái, nứt trái khi trái đang lớn. Nên cộng thêm thuốc trừ nhện để hạn chế bệnh da cám trên vỏ trái.
- **Đón & dưỡng đợt non:** sau khi ra hoa khoảng 4 tháng, cây có ra 1 đợt đợt non. Cần bảo vệ đợt cành dinh dưỡng này vì đó là những cành cung cấp dinh dưỡng cho cây nuôi trái và là cành mẹ qua năm sau sẽ cho các cành mang trái. Đồng thời phòng trừ rầy chổng cánh truyền bệnh vàng lá gân xanh. Bảo vệ như sau: khi thấy cây bắt đầu nhú đợt non thì bón phân gốc cho cây và pha 35 ml **DƯỠNG LÁ** (hoặc 15 g **Food-MX1 (35-5-5+5Mg)**) / 8 lít phun liên giúp cây ra đợt non đồng loạt. Khi đợt non đang phát triển, pha thuốc như: Basutigi, Supracide... cộng với **DƯỠNG TRÁI** + **DƯỠNG LÁ** (hoặc **Food-MX1 (35-5-5+5Mg)**), phun 2-3 lần để phòng trừ sâu vẽ bùa, rầy và nuôi đợt lá lần nuôi trái trên cây.

3. Thời kỳ nung trái:

Khi trái bắt đầu "*da lươn*" nung phân cho trái mau lớn mà ít sợ nứt trái. Phun 40 ml **DƯỠNG TRÁI** + 15 g **Food-MX4 (10-0-35+3Ca)** / 8 lít để nung trái, 7 ngày/lần. Nên cộng thêm **NUTRIMIX**: 15 ml. Đồng thời, 15 ngày/lần bón 200 g NPK 20.20.15 + 50 g KCl (hoặc AT3) / cây.

⇒ Cho trái to, vỏ đẹp, trái mọng nước, ngọt và bảo quản lâu. Phun **DƯỠNG TRÁI** + **Food-MX4 (10-0-35+3Ca)** (hoặc **NUTRIMIX**) định kỳ còn giúp cam quít "**lên màu trái**" rất đẹp, chống khô múi.

4. Neo trái:

Phun **DƯỠNG TRÁI**: 40 ml + **NUTRIMIX**: 15 ml / 8 lít để neo trái, 4 ngày/lần (có thể bón gốc bổ sung Urê và pha thêm ProGibb 1 lần (1 viên 5 g cho 10 bình 8 lít) để phun lên cây nhưng không được quá lạm dụng làm trái không chín đều), neo được 15-30 ngày.

⇒ Nên thu hái bằng những dụng cụ chuyên dùng như: sào hái trái ... để thu hoạch trái tốt.

5. Chống hiện tượng nứt trái:

Thường xuất hiện khi trái đã lớn (nhất là cam), có thể do những nguyên nhân sau: do thiếu nước gặp nước nhiều đột ngột làm phần ruột lớn nhanh hơn phần vỏ, do thiếu Ca và do bón N quá nhiều... Cách khắc phục: bón cân đối NPK, tưới nước khi cây bị khô hạn và phun lên lá định kỳ chế phẩm chứa Ca như: **Food-MX4 (10-0-35+3Ca)**, **Hi-Canxi**, **ĐẬU TRÁI** ...

* **CHỐNG HIỆN TƯỢNG RA TRÁI CÁCH NIÊN:**

1. Năm nào hoa trái nhiều, chủ động tỉa bớt, nhưng thực tế vì tốn công, vì đang có giá nên các nhà vườn ít làm. Điều chỉnh bằng phương pháp cắt tỉa cành, sao cho tỷ lệ cành mang trái khoảng 40% và cành dinh dưỡng (không mang trái) khoảng 60% là hợp lý.
2. Bảo vệ số lá: tránh làm rụng lá nhiều khi thu hoạch, rụng lá do gió bão... Bưởi cần khoảng 50-60 lá/trái, cam cần 40-50 lá/trái, quýt cần 30-40 lá/trái, chanh cần 20-30 lá/trái.
3. Năm nào trái nhiều thì thu bớt trái sớm hơn để cây có thời gian phục hồi và cho hoa vụ sau tốt (cần phun 1-2 lần **NUTRIMIX** + **DƯỠNG LÁ** lúc sau thu hoạch cho cây phục hồi nhanh).
4. Bón phân tăng cường hơn ở những năm trái nhiều này. Nhất là cần phun bổ sung thuốc **DƯỠNG TRÁI** + **Food-MX4 (10-0-35+3Ca)** trên lá để cây đủ dinh dưỡng nuôi trái.

Hộp thư Tư vấn Kỹ thuật: KS Mai Xuân TrúC-56/103-Cây trâm-P.11-Gò Vấp-Tp.HCM

ĐT: (08) 9967 677 - (08) 5894 930 - 0913 909 800

Mai Xuân - Đi lên cùng nhà nông! (tháng 11-2003)